

Anexă
la Hotărârea Curții de Conturi
nr.41 din 28 iulie 2023

CURTEA DE CONTURI A REPUBLICII MOLDOVA

MD-2001, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.69, tel.: (+373 22) 26 60 02, fax: (+373 22) 26 61 00
www.ccrm.md; e-mail: ccrm@ccrm.md

RAPORTUL

auditului asupra rapoartelor financiare consolidate ale Ministerului Educației, și
Cercetării încheiate la 31 decembrie 2022

I. OPINIE CONTRARĂ

Am auditat rapoartele financiare consolidate ale Ministerului Educației și Cercetării (în continuare – MEC, ministerul) pentru exercițiul bugetar încheiat la 31 decembrie 2022, care cuprind Bilanțul contabil, Raportul privind veniturile și cheltuielile, Raportul privind fluxul mijloacelor bănești, Raportul privind executarea bugetului, Raportul narativ privind executarea bugetului, inclusiv un sumar al politicilor contabile semnificative. În opinia noastră, ținând cont de semnificația aspectelor descrise în secțiunea *Baza pentru opinia contrară*, rapoartele financiare consolidate nu prezintă o imagine corectă și fidelă în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil¹.

II. BAZA PENTRU OPINIA CONTRARĂ

2.1. *Diminuarea valorii contului „Clădiri” cu cel puțin 17,28 mil. lei, ca urmare a: (1) neajustării valorii contabile a 15 clădiri gestionate de 5 instituții din subordinea MEC (4.194,2 m²) la valoarea cadastrală de 15,08 mil.lei; (2) necontabilizării valorii a 52 clădiri gestionate de către 6 instituții din subordinea MEC (suprafața totală la sol de 19.883,28 m²) cu cel puțin 0,25 mil.lei (valoarea a 2 clădiri care sunt estimate în Registrul bunurilor imobile (RBI)); (3) necapitalizării lucrărilor de reparații capitale (reflectate ca reparații curente) în sumă de 1,95 mil.lei.*

2.2. *Diminuarea valorii terenurilor cu 132,30 mil.lei, datorită neînregistrării în evidența contabilă a 29 de terenuri cu suprafața de 154,89 ha (117,54 mil.lei) și neajustării valorii contabile a unui teren cu suprafața de 3,54 ha la valoarea acestora din RBI (14,76 mil. lei). Această deficiență este condiționată de nerespectarea/neaplicarea regulilor de recunoaștere a valorii bunurilor (pct.1.4.5.1. din Ordinul ministrului Finanțelor nr.216/2015), care se determină în baza extrasului din RBI, sau prin metoda de calcul al prețului normativ (în baza tarifelor indicate) în conformitate cu Legea nr.1308 din 25.07.1997².*

2.3 *Diminuarea valorii contului „Alte mijloace fixe” cu cel puțin 145,88 mil.lei, datorită neînregistrării ca proprietate a MEC a fondului de manuale.*

2.4 *Diminuarea valorii contului 415 „Acțiuni și alte forme de participare în capital în interiorul țării” cu cel puțin 2.316,03 mil.lei, din cauza neajustării, necontabilizării integrale a valorii patrimoniului public transmis în gestiune instituțiilor publice (IP) fondate, precum și datorită neevaluării acestuia la reorganizarea instituțiilor din domeniul educației, cercetării și inovării³.*

2.5 *Diminuarea valorii contului 149 „Alte venituri și finanțări” cu 1.000,2 mil.lei, determinată de:*
- diminuarea cu 2.460,67 mil. lei, ca urmare a: (1) neajustării și necontabilizării integrale a valorii patrimoniului public transmis în gestiune IP fondate (2.169,13 mil.lei); (2) neînregistrării în evidența contabilă a 52 de terenuri cu suprafața de 427,47 ha (93,23 mil.lei) și a 7 clădiri administrate de către IP la autogestiune (0,35 mil.lei); (3) neajustării la valoarea cadastrală a valorii contabile a 12 terenuri cu suprafața de 13,73 ha (27,15 mil.lei) și a 22 de clădiri gestionate de 12 instituții publice la autogestiune (23,19 mil.lei); (4) neînregistrării în evidența contabilă a 29 de terenuri cu suprafața de 154,89 ha (117,54 mil. lei) și a 52 de clădiri gestionate de 6 instituții din subordinea MEC (0,25

¹ Legea contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007; Planul de conturi contabile în sistemul bugetar și Normele metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar, aprobate prin Ordinul ministrului Finanțelor nr.216 din 28.12.2015 (în continuare – Ordinul ministrului Finanțelor nr.216 din 28.12.2015); Ordinul ministrului Finanțelor nr.164 din 30.12.2016 „Cu privire la aprobarea Cerințelor la întocmirea Raportului narativ privind executarea bugetelor autorităților/instituțiilor bugetare” (în continuare – Ordinul ministrului Finanțelor nr.164 din 30.12.2016).

² Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr.1308 din 25 iulie 1997.

³ Pct. 1.4.5.2. subpct. 3) din Ordinul ministrului Finanțelor nr.216/2015: Reevaluarea activelor nefinanciare (cu excepția clădirilor și construcțiilor speciale) se efectuează și se înregistrează în cazul transmiterii dreptului de folosință a mijloacelor fixe și activelor neproductive la ieșirea acestora din sistemul bugetar, și anume, în cazul transmiterii în gestiune economică întreprinderilor de stat/ întreprinderilor municipale/instituțiilor publice la autogestiune și în gestiune delegată societăților comerciale cu capital public, privat sau mixt.

mil. lei); (5) neajustării la valoarea cadastrală a valorii contabile a unui teren cu suprafața de 3,54 ha (14,76 mil. lei) și a 15 clădiri administrate de 5 instituții din subordinea MEC (15,07 mil. lei); - majorarea cu 1.460,47 mil. lei, ca urmare a: (1) nereflexării la subcontul 723000 „Corectarea rezultatelor anilor precedenți ale autorităților/instituțiilor bugetare” a operațiunilor de transmitere/primire a activelor și pasivelor în cazul reorganizării autorităților/instituțiilor bugetare (1.460,06 mil. lei), astfel nerespectându-se prevederile pct. 3.7.11. din Ordinul ministrului Finanțelor nr.216/2015; (2) capitalizării duble a granturilor capitale la IP Școala Profesională din or. Ștefan Vodă (0,41 mil. lei).

2.6. Majorarea altor cheltuieli ale autorităților/instituțiilor bugetare cu 231,86 mil. lei, ca urmare a nerespectării prevederilor cadrului normativ în vigoare privind înregistrarea operațiunilor economice în urma reorganizării.

2.7. Diminuarea rezultatului financiar al autorității/instituției bugetare (subclasa 72) cu 2.610,33 mil. lei, ca urmare a deficiențelor indicate în Baza pentru opinie și în alte informații din prezentul Raport.

Am realizat misiunea de audit în conformitate cu Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit aplicate de Curtea de Conturi⁴. Responsabilitățile noastre, potrivit standardelor respective, sunt expuse în secțiunea *Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor financiare consolidate* din prezentul Raport. Suntem independenți față de instituția auditată și am îndeplinit responsabilitățile de etică conform cerințelor Codului etic al Curții de Conturi. Considerăm că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră.

III. PARAGRAF DE EVIDENȚIERE

În contextul denaturărilor evidențiate în secțiunea *Baza pentru opinia contrară*, ținem să atragem atenția asupra următoarelor aspecte.

3.1. Auditul a identificat unele iregularități ce țin de recunoașterea dreptului Agenției Proprietății Publice de administrator al terenurilor gestionate de către Ministerul Educației și Cercetării și instituțiile fondate (din subordine și la autogestiune). Lista terenurilor proprietate publică a statului din administrarea Agenției Proprietății Publice, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.161/2019⁵, nu este actualizată, după cum prevede art.7 alin.(3), lit. f) din Legea nr.121/2007⁶, și anume: 14 terenuri proprietate publică a RM, cu suprafața totală de 23,56 ha, gestionate de Ministerul Educației și Cercetării și 10 instituții din subordine/la autogestiune, nu se regăsesc în Hotărârea Guvernului nr.161/2019; proprietar al 16 terenuri cu suprafața totală de 13,97 ha, raportate de 9 instituții⁷ din subordine/la autogestiune (conform Registrului bunurilor imobile), este autoritatea publică locală (APL), în același timp, acestea se regăsesc în „Lista terenurilor proprietate publică a statului, domeniul public, din administrarea Agenției Proprietății Publice”, conform Hotărârii Guvernului nr.161/2019; proprietar al 43 de terenuri cu suprafața totală de 42,61 ha, raportate de 24 de instituții din subordine/la autogestiune și neincluse în Hotărârea

⁴ Hotărârea Curții de Conturi nr.2 din 24.01.2020 „Cu privire la Cadrul Declarațiilor Profesionale ale INTOSAI”.

⁵ Hotărârea Guvernului nr. 161 din 07.03.2019 „Cu privire la aprobarea listei terenurilor proprietate publică a statului din administrarea Agenției Proprietății Publice” (în continuare Hotărârea Guvernului nr.161/2019).

⁶ Legea privind administrarea și deetizarea proprietății publice nr. 121 din 04.05.2007 (în continuare Legea nr.121/2007).

⁷ Liceul Republican de Muzică „Ciprian Porumbescu”, Instituția Publică Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga” din Chișinău, Instituția Publică Colegiul Tehnic Feroviar din Bălți, Instituția Publică Școala Profesională nr. 5 din Bălți, Instituția Publică Școala Profesională din Briceni, Instituția Publică Școala Profesională din Soroca, Instituția Publică Academia de Studii Economice a Moldovei, Instituția Publică Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, Instituția Publică Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport.

Guvernului nr.161/2019 (conform Registrului bunurilor imobile), este APL, deși acestea sunt aferente clădirilor proprietate publică de stat gestionate de Ministerul Educației și Cercetării.

3.2. Normele metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar, aprobate prin Ordinul ministrului Finanțelor nr.216 din 28.12.2015, sunt contradictorii în ceea ce privește modul de ținere a evidenței bunurilor transmise în gestiune economică⁸. De asemenea, acestea nu fac distincție între bunurile proprietate publică din domeniul public și cele din domeniul privat care au fost transmise de către fondator unei entități cu titlu de proprietate, în gestiune, folosință sau comodat, ai căror proprietari reali sunt fondatorul sau alte persoane terțe. Ca urmare, până în prezent, nu există o reglementare privind executarea prevederilor art.11 alin.(2) din Legea nr.121 din 04.05.2007, prin care să se prevadă o evidență contabilă distinctă a bunurilor proprietate publică din domeniul public aflate în gestiunea entităților (instituțiilor publice și întreprinderilor) la autogestiune, precum și modul de înregistrare în evidența contabilă la fondator a tranzacțiilor respective.

Deși Planul de conturi contabile include contul 4153 „Investiții în părți legate și nelegate” pentru transmiterea în gestiune a bunurilor, acesta nu permite o evidență analitică/distinctă în sistemul informațional contabil pentru fiecare bun transmis în gestiune și pe entități fondate, ceea ce, ulterior, practic va face imposibilă identificarea în natură a bunurilor proprietate publică din domeniul public gestionate de entitățile la autogestiune, inclusiv în cazul restituirii lor.

Totodată, Ministerul Educației și Cercetării, la înregistrarea și raportarea operațiunilor financiare aferente investițiilor efectuate la bunurile transmise în gestiune economică părților legate și nelegate, completează Registrul f.nr.10, însă acesta nu asigură, conform prevederilor normative⁹, ținerea evidenței analitice la contul 4153 „Investiții în părți legate și nelegate” de către entitățile raportoare, după caz, pe tipuri și clase de investiții, pe emitenți sau pe întreprinderi în care au fost investite mijloace, pe termenle de stingere.

De asemenea, MEC nu deține o informație exhaustivă și completă privind clădirile și terenurile proprietate publică de stat din domeniul public transmise în gestiune instituțiilor din subordine, care, potrivit art.5 alin.(2) lit. a) din Legea nr.29 din 05.04.2018¹⁰, urmau a fi reflectate în evidența contabilă a MEC.

Astfel, auditul relevă că IP la autogestiune raportează pentru anul 2022 bunuri imobile în valoare totală de 7.177,82 mil.lei (terenuri - 1.721,73 mil.lei, și clădiri – 5.456,09 mil.lei), sau cu 1.503,40 mil.lei mai mult decât valoarea raportată de către MEC.

3.3. Cadrul normativ în vigoare nu reglementează condițiile juridice, organizatorice și economice de funcționare a instituțiilor publice la autogestiune care își desfășoară activitatea în baza patrimoniului public al statului transmis în gestiune sau proprietate, utilizează mijloace bănești alocate din bugetul de stat sub diferite forme (granturi curente, granturi capitale, etc.). De menționat că ponderea finanțării primite de la buget în totalul veniturilor înregistrate la instituțiile de învățământ profesional tehnic secundar variază de la 78% până la 99 %, iar la instituțiile de

---

⁸ Pct. 3.4.21¹ din Ordinul ministrului Finanțelor nr.216 din 28.12.2015: Autoritatea publică va ține evidența analitică a bunurilor transmise în gestiune economică la nivel de entitate. Entitatea va înregistra bunurile în patrimoniul său și va calcula uzura mijloacelor fixe și amortizarea activelor nemateriale primite în gestiune economică. În condițiile casării și/sau comercializării bunurilor transmise în gestiune economică, mărimea investițiilor statului nu se modifică. Pct.3.3.48² din Ordinul ministrului Finanțelor nr.216 din 28.12.2015: Operațiunile aferente gestiunii delegate se înregistrează în evidența contabilă după cum urmează: - autoritatea/instituția bugetară care transmite bunurile în gestiune delegată menține bunurile în contabilitate și calculează uzura acestora; - entitatea care primește bunurile în gestiune delegată înregistrează valoarea acestora la conturi extrabilanțiere și transmite până la sfârșitul anului de gestiune autorității/instituției bugetare sumele investițiilor efectuate impuse prin contract.

⁹ Pct. 3.4.18 din Ordinul ministrului Finanțelor nr. 216 din 28.12.2015.

¹⁰ Legea privind delimitarea proprietății publice nr.29 din 05.04.2018 (în continuare Legea nr.29 din 05.04.2018).

învățământ profesional tehnic postsecundar - de la 55 % până la 97 %, ceea ce denotă că majoritatea IP la autogestiune nu au capacitatea de a activa în condiții de autonomie financiară. Faptul că termenul de prezentare a situațiilor financiare pentru aceste IP, stabilit în cadrul normativ existent, este ulterior termenului de prezentare a rapoartelor anuale privind executarea bugetului de stat influențează veridicitatea datelor raportate de autoritățile publice centrale (APC) către Ministerul Finanțelor.

Raportarea neuniformă a valorii patrimoniului public din domeniul public în rapoartele financiare ale ministerelor și în situațiile financiare ale instituțiilor publice la autogestiune influențează asupra caracteristicilor calitative fundamentale și celor amplificatoare ale informațiilor financiare.

Astfel, valoarea bunurilor transmise în gestiune economică și cu drept de proprietate unor instituții de învățământ a fost înregistrată la Ministerul Justiției drept cota statului în capitalul social, precum și în evidența contabilă la diferite conturi. Drept urmare, situațiile financiare ale instituțiilor publice de învățământ la autogestiune, prezentate la Biroul Național de Statistică, nu prezintă o imagine fidelă și nu asigură comparabilitatea datelor.

În rezultatul generalizării informațiilor din situațiile financiare, în ce privește raportarea valorii bunurilor transmise în gestiune economică și cu drept de proprietate, auditul a constatat că la 7 Universități¹¹ evidența patrimoniului este reflectată la contul 311 „Capital social”, la alte 3 instituții de învățământ superior¹² - o parte din patrimoniu este reflectată la contul 314 „Capital neînregistrat”, la 3 Universități¹³ - patrimoniul este înregistrat la contul 316 „Patrimoniul primit de la stat cu drept de proprietate”, la Universitatea de Stat „Alecă Russo” din Bălți - este înregistrată cu semnul minus suma de 16,70 mil. lei la contul 313 „Capital nevărsat”, iar la Universitatea Tehnică a Moldovei - reevaluarea terenurilor este reflectată în situația financiară pentru anul 2022, la contul 423 „Avansuri primite pe termen lung”, la Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău - reflectat la contul 536 „Datorii față de proprietari”, la Colegiul de Ecologie din Chișinău - nu este înregistrată datoria față de fondator privind patrimoniul primit.

IV. ASPECTE-CHEIE DE AUDIT

Aspectele-cheie de audit sunt acele aspecte care, în baza raționamentului nostru profesional, au avut cea mai mare importanță pentru auditul rapoartelor financiare ale Ministerului Educației și Cercetării încheiate la 31 decembrie 2022. Aceste aspecte au fost abordate în contextul auditului rapoartelor financiare în ansamblu și nu oferim o opinie separată asupra lor. Cu excepția aspectelor descrise în secțiunea *Baza pentru opinia contrară*, am determinat că nu mai există alte aspecte-cheie de audit care trebuie comunicate în Raportul de audit.

V. ALTE INFORMAȚII

5.1. MEC nu s-a asigurat că instituțiile bugetare din subordine aplică corect prevederile cadrului legal la stabilirea coeficientului de piață¹⁴ pentru determinarea cuantumului chiriei. Astfel, la 3 instituții¹⁵ coeficientul de piață (K4) la 10 contracte de locațiune a fost stabilit în mărime mai mică (de la 0,6 până la 0,85) decât prevede cadrul legal, ceea ce a dus la micșorarea veniturilor cu circa 168,16 mii lei.

¹¹ Universitatea Tehnică a Moldovei (UTM), Academia de Studii Economice a Moldovei (ASEM), Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău (UPSIC), Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu- Hașdeu” din Cahul, Universitatea de Stat din Comrat, Universitatea de Stat „Grigorie Țamblac” din Taraclia, Universitatea de Stat „Alecă Russo” din Bălți.

¹² Universitatea Tehnică a Moldovei, Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Universitatea de Stat din Comrat.

¹³ ASEM, Universitatea de Stat din Moldova (USM), UPSIC.

¹⁴ Pct. 1 lit. e) din Anexa nr.9 la Legea bugetului de stat pentru anul 2022.

¹⁵ Institutul de Inginerie Electronică și Nanotehnologii „D. GHIȚU”, Institutul de Chimie și Institutul de Fizică Aplicată.

5.2. Supraevaluarea cheltuielilor de reparații curente și, respectiv, diminuarea valorii mijloacelor fixe cu 2,32 mil. lei (clădiri – 1,95 mil. lei¹⁶, construcții speciale - 0,36 mil. lei¹⁷, mijloace de transport - 4,2 mii lei¹⁸), datorită necapitalizării lucrărilor de reparații capitale, care au fost atribuite ca reparații curente.

5.3. Supraevaluarea creanțelor (contul 419) cu 1,53 mil. lei, ca urmare a netransmiterii către Ministerul Culturii a creanței aferente granturilor capitale acordate Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice.

5.4. MEC nu a respectat cerințele de întocmire a Raportului narativ privind executarea bugetului conform prevederilor Ordinului ministrului Finanțelor nr.164 din 30.12.2016, informația expusă fiind una incompletă. Astfel, MEC nu a reflectat și nu a prezentat informația în corespundere cu Anexele nr.3, nr.4 și nr.5 la Ordinul ministrului Finanțelor nr.164 din 14.12.2016¹⁹, precum și nu a detaliat informația cu privire la creanțele și datoriile cu termenul de achitare expirat, cauzele aditerii acestora și măsurile întreprinse pentru lichidarea lor.

VI. BUNA GUVERNANȚĂ

6.1. Potrivit Declarațiilor de răspundere managerială din anul 2022, Ministerul Educației și Cercetării dispune de un sistem de control intern managerial (CIM) ale cărui organizare și funcționare permit parțial furnizarea unei asigurări rezonabile precum că fondurile publice alocate în scopul atingerii obiectivelor strategice și operaționale au fost utilizate în condiții de transparentă, economicitate, eficiență, eficacitate, legalitate, etică și integritate.

Evaluarea sistemului CIM în cadrul ministerului indică că sistemul este parțial implementat. La unele componente ale sistemului CIM au fost constatate puncte slabe, care necesită a fi revizuite și analizate, iar ulterior să se identifice acțiuni de dezvoltare a unui sistem CIM care, prin acțiunile de control implementate, ar gestiona riscurile și ar oferi o asigurare rezonabilă privind atingerea obiectivelor și rezultatelor planificate de minister.

Activitățile de control al procesului financiar contabil instituite în cadrul ministerului sunt axate pe gestionarea riscurilor de ținere a evidenței contabile la nivel de Aparat Central.

În pofida faptului că ministerul este responsabil de calitatea rapoartelor financiare consolidate, acesta nu a elaborat și aprobat politica de contabilitate-tip pentru autoritățile/ instituțiile bugetare din domeniul patronat, care trebuia să conțină, la necesitate, prevederi suplimentare ce țin de specificul activității acestora, în scopul asigurării comparabilității datelor reflectate în rapoartele financiare. De asemenea, informațiile financiare raportate de instituțiile bugetare subordonate nu sunt verificate, neefectuându-se proceduri de revizuire analitică critică a valorilor raportate de acestea, nu corespund caracteristicilor calitative, etc.

Ministerul nu are identificate riscuri de fraudă și corupție și nici prevăzute acțiuni de control privind prevenirea și detectarea fraudei și corupției. Prin urmare, nu este creat și dezvoltat mediul

¹⁶ Centrul Tehnologii Informaționale și Comunicaționale în Educație – 90,4 mii lei, Școala de tip internat pentru copii rămași fără ocrotire părintească din Cărpineni ,Hâncești – 130,53 mii lei, Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare - 67,5 mii lei, Institutul de Fizică Aplicată - 4,6 mii lei, Școala de tip internat pentru copii rămași fără ocrotire părintească din Bender - 9.95 mii lei, Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern -175,7 mii lei, 37,7 mii lei, 194.3 mii lei, Liceul Teoretic Republican „Aristotel”- 192,2 mii lei, Liceul Teoretic „Alexandru cel Bun” din Bender - 581,4 mii lei, Institutul de Zoologie - 90,7 mii lei, 193,7 mii lei, Liceul Republican de Muzică „Ciprian Porumbescu” - 181,8 mii lei.

¹⁷ Școala de tip internat pentru copii rămași fără ocrotire părintească din Bender – 150,8 mii lei, Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern - 111,4 mii lei, Liceul Teoretic „Alexandru cel Bun” din Bender - 100,0 mii lei.

¹⁸ Centrul Sportiv de Pregătire a Loturilor Naționale - 4,5 mii lei.

¹⁹ Anexa nr.3 „Descifrarea creanțelor și datoriilor” și Anexa nr.4 „Descifrarea creanțelor cu termenul expirat și a datoriilor cu termenul de achitare expirat (arierate) transmise organelor de anchetă”.

instituțional intern care să sporească gradul de conștientizare a riscurilor și a consecințelor fraudei și corupției.

6.2. Pe parcursul anului 2022 funcția de audit intern era suplinită, însă din iunie 2023 aceasta este vacantă. Totodată, ministerul a prevăzut în Statul de personal doar o funcție de auditor intern, ceea ce contravine art. 19 alin.(11) din Legea nr.229/2010 privind controlul intern managerial, care prevede că în structura ministerelor este necesar să fie instituită subdiviziunea de audit intern în componența a cel puțin trei unități de personal, fapt ce nu oferă posibilitatea auditării tuturor entităților (151) și activităților desfășurate de acestea pe parcursul unui an.

În pofida acțiunilor desfășurate de auditorul intern pe parcursul anului 2022 (2 misiuni de audit), numărul limitat de auditori interni, prevăzut în Statul de personal, va influența asupra calității consilierii și analizei obiective de către auditorul intern privind eficacitatea sistemului de control intern managerial instituit în cadrul ministerului.

6.3. Auditul nu atestă progrese semnificative la implementarea recomandărilor înaintate prin Hotărârea Curții de Conturi nr.41 din 29.07.2022, din lipsa unui sistem de monitorizare a activităților de implementare a recomandărilor de audit, inclusiv din lipsa procedurilor și proceselor clar definite pentru fiecare subdiviziune, precum și din cauza nemonitorizării activității entităților subordonate (73 de instituții bugetare și 78 de instituții la autogestiune). Din 23 de recomandări înaintate, 5 recomandări au fost executate, 6 recomandări - parțial executate, iar 12 - neexecutate. Situația dată a condiționat persistența unor aspecte care au influențat opinia de audit și asupra căroră este orientată în continuare atenția noastră.

6.4. Procesul de reorganizare/fuziune a instituțiilor de învățământ superior nu s-a realizat în corespundere cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 485/2022²⁰ (pct. 13), potrivit căroră, urmau a fi absorbite 4 instituții de învățământ superior, dar de fapt au fost absorbite doar 3 instituții, deși analizele efectuate de MEC indică că urmau a fi absorbite 5 instituții de învățământ superior.

De asemenea, potrivit analizelor efectuate, unul dintre obiectivele care au stat la baza reformei date a fost numărul de locuri bugetare „bucățite”/repartizate pe universități, de care nu s-a ținut cont la reorganizarea instituțiilor de învățământ superior, urmare cărui fapt, unele și aceleași specialități sunt repartizate la mai multe instituții de învățământ superior, și anume:

Denumirea specialității	Numărul de studenți înscriși la aceeași specialitate în diferite instituții					Total
	codul	UTM	ASEM	USM	UPSIC	
Tehnologia informației	_0613.1	619	106	96		821
Informatică Aplicată	_0613.5	175	55	147		377
Informatică	_0613.4			100		100
Contabilitate	_0411.1	49	92	14		155
Business și administrare	_0413.1	70	100	17		187
Marketing și logistică	_0414.1	67	71	23		161
Drept	_0421.1	29	53	120		202
limba și literatura română	_0114.8			43	22	65
Istorie	_0222.1			39	28	67
Asistență social	_0319.1			34	56	90

Totodată, transmiterea patrimoniului în gestiune economică în rezultatul reorganizării instituțiilor din domeniul educației, cercetării și inovării s-a efectuat cu abateri de la cadrul normativ în vigoare, prin ce a fost denaturată valoarea acestuia. Astfel,

²⁰ Hotărârea Guvernului nr.485 din 13.07.2022 „Cu privire la reorganizarea prin fuziune (absorbție) a unor instituții din domeniile educației, cercetării și inovării și modificarea unor hotărâri ale Guvernului” (în continuare Hotărârea Guvernului nr.485/2022).

- MEC și APC²¹ nu au asigurat reevaluarea patrimoniului public potrivit prevederilor pct. 1.4.5.2. din Ordinul ministrului Finanțelor nr. 216/2015.
- În urma verificărilor efectuate de audit privind corectitudinea determinării investițiilor în părți legate și nelegate în procesul de reorganizare a instituțiilor din domeniul educației, cercetării și inovării, s-a constatat că patrimoniul statului transmis în gestiune economică și gestionat de instituțiile publice la autogestiune nu reprezintă o valoare reală și credibilă. De exemplu, potrivit actelor de transmitere prezentate de Academia de Administrare Publică, valoarea patrimoniului public primit în gestiune economică și cu drept de proprietate a constituit 43,30 mil.lei²². Totodată, valoarea activelor nete la momentul transmiterii a constituit 37,34 mil.lei²³, sau cu 5,96 mil.lei mai puțin decât valoarea investițiilor înregistrate la MEC.

O situație similară se atestă și la absorbția Institutului de Formare Continuă de către Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, la care valoarea capitalului social înregistrat în situațiile financiare și în rapoartele MEC la data transmiterii constituia 4,15 mil.lei, iar valoarea activelor nete (conform datelor din bilanț) – 0,41 mil.lei, sau cu 3,74 mil.lei mai puțin decât valoarea investițiilor înregistrate la MEC. Totodată, menționăm că UPSIC a înregistrat în evidența contabilă doar valoarea mijloacelor fixe și a numerarului în sumă de 0,40 mil.lei²⁴.

O altă situație se constată în cazul absorbției Universității Agrare de Stat din Moldova (UASM), unde valoarea patrimoniului transmis (555,6 mil.lei²⁵) este mai mare decât valoarea investițiilor înregistrate (438,71 mil.lei) cu 116,89 mil.lei.

Reieșind din cele menționate, se denotă că normele metodologice privind modul de contabilizare a investițiilor în părți legate și nelegate nu prevăd actualizarea valorii acestora în timp, ca urmare a gestionării patrimoniului transmis în gestiunea IP la autogestiune (calculării uzurii, reparațiilor capitale, reevaluării etc.).

La fel, în rezultatul reorganizării și absorbției UASM de către Universitatea Tehnică a Moldovei, nici Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA) și nici MEC nu s-au asigurat că valoarea patrimoniului public din domeniul public al instituției absorbite și transmise în gestiune economică la altă instituție reprezintă o valoare credibilă, deoarece, în urma verificării dosarului cu actele de transmitere a UASM²⁶ la UTM, auditul a constatat că UASM a transmis un bun imobil²⁷, cu valoarea de 6,22 mil.lei, în gestiune Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură²⁸, însă valoarea datoriilor aferente patrimoniului primit în gestiune economică nu a fost diminuată. Deci, valoarea investițiilor în părți legate și nelegate la MEC și a datorilor privind bunurile primite în gestiune economică la UTM este majorată cu suma de 6,22 mil.lei. Este necesar de menționat că acest bun este înregistrat în evidența contabilă a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, la contul 415 „Acțiuni și alte forme de participare în capital în interiorul țării”, fiind în gestiune economică la Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului.

Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM), nerespectând prevederile pct. 3.4.21¹ din Ordinul ministrului Finanțelor nr. 216/2015, nu a emis decizia de reducere a mărimii

²¹ Cancelaria de Stat și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

²² 41,96 mil.lei – contul 536, și 1,34 mil.lei – contul 316.

²³ 37.899,81 mii lei (total active) - 557,13 mii lei (datorii curente fără datorii față de proprietari).

²⁴ UPSIC a înregistrat la contul 316 „Patrimoniul primit de la stat cu drept de proprietate” suma de 320,64 mii lei și la contul 427 „Datorii pe termen lung privind bunurile primite în gestiune economică” - 84,32 mii lei, ceea ce reprezintă valoarea de bilanț a clădirilor.

²⁵ Valoarea patrimoniului primit în gestiune economică – 438.709,17 mii lei, total active – 559.467,91 mii lei, și datorii curente - 3866,63 mii lei (active nete -555.601,28 mii lei).

²⁶ Scrisoarea nr. 20-521 din 22.04.2019; Scrisoarea nr. 20-592 din 20.05.2019; Scrisoarea nr. 20-110 din 29.01.2021.

²⁷ Nr. cadastral 0100419.006.01, situat în mun. Chișinău, bd. Grigore Vieru, 6, în temeiul Ordinului MADRM nr. 265 din 22.11.2018.

²⁸ În temeiul Ordinului MADRM nr. 265 din 22.11.2018.

investiției. Prin urmare, UASM nu a avut temei pentru micșorarea valorii investițiilor, trecându-le la cheltuieli, fapt ce denotă că APC nu dispune de o evidență analitică a valorii patrimoniului transmis în gestiune economică și, respectiv, nu se pot asigura că valoarea investițiilor este veridică.

- La fuziunea, absorbția instituțiilor de învățământ superior, APC²⁹ nu au ținut cont de soldul mijloacelor bănești aflate în conturile curente (inclusiv depozite) și de datoriile existente. Astfel, în urma generalizării informațiilor aferente instituțiilor absorbite, auditul a constatat că soldul de mijloace bănești a depășit valoarea datoriilor existente la data absorbției (31.08.2022) cu 17,38 mil. lei.

6.5. Conform pct.7 alin.(5) din Hotărârea Guvernului nr.146 din 25.08.2021³⁰, ministerul are obligația să monitorizeze calitatea politicilor publice și a actelor normative în domeniile de activitate specifice acestuia. Astfel,

- MEC nu se asigură că datele reflectate în actele de primire-predare a serviciilor educaționale sunt veridice. Potrivit pct. 4.1.6. din contract, prestatorul se obligă să asigure veridicitatea datelor incluse în dările de seamă, însă, în urma analizelor efectuate de audit, s-a constatat că în unele acte de prestare a serviciilor au fost indicate date eronate aferente numărului real de elevi care se utilizează la repartizarea alocațiilor bugetare în funcție de costul mediu stabilit.

- MEC nu a ajustat cadrul normativ în temeiul căruia se stabilește mărimea tarifelor la serviciile prestate contra plată și a taxelor de studii în învățământul profesional tehnic. Instituțiile de învățământ profesional tehnic au trecut, începând cu anul 2019, la activitate în regim de autogestiune financiar-economică. Cadrul normativ care reglementează calculul taxei de studii nu a fost ajustat, fiind în vigoare prevederile Hotărârilor Guvernului nr.872 din 21.12.2015 și nr.1311 din 12.12.2005, care reglementează veniturile instituțiilor de învățământ provenite de la admitere și studiile cu taxă, pe meserii/profesii, specialități, pentru elevi în instituțiile de învățământ profesional tehnic din subordinea ministerului.

- Conform art. 145 alin. (3) din Codul educației³¹, costul-standard per elev/student constituie baza pentru calcularea taxelor de studii. Astfel, cu toate că ministerul are calculat și aprobat un cost mediu per elev/student, taxa pentru serviciile contra plată nu corespunde cu costul per elev finanțat de buget. Taxa pentru serviciile contra plată stabilită per elev în învățământul tehnic postsecundar constituie, în medie, de la 3,6 mii lei până la 8,5 mii lei. Totodată, conform datelor din Forma-2ag, cheltuielile pentru instruirea unui elev în bază de contract variază de la 2,2 mii lei³² până la 21,2 mii lei³³, pe când costul per elev finanțat de buget este de 27,29 mii lei.

De remarcat că Hotărârea Guvernului nr.465 din 16.07.2022³⁴ prevede că alocațiile din bugetul de stat se utilizează doar pentru pregătirea cadrelor de specialitate cu finanțare bugetară (comanda de stat), fiind interzisă redirectionarea acestora pentru pregătirea cadrelor care își fac studiile în bază de contract. Se constată neconsecvența cadrului normativ în acest domeniu, și anume, ministerul, odată cu trecerea instituțiilor *de la învățământul profesional tehnic postsecundar și nonterțiar la regimul de autogestiune financiară* în anul 2019, nu a ajustat cadrul normativ de determinare a costului de instruire per elev aferent comenzii de stat și a costului de instruire per elev în bază de contract.

---

²⁹ MEC, MAIA și Cancelaria de Stat.

³⁰ Hotărârea Guvernului nr.146 din 25.08.2021 „Cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului educației și Cercetării”.

³¹ Codul educației nr.152 din 17.07.2014.

³² Datele din Forma -2 Ag, Colegiul de construcții din Hîncești.

³³ Datele din Forma -2 Ag, Centrul de excelență în construcții.

³⁴ Hotărârea Guvernului nr.465 din 16.07.2022 „Cu privire la planurile (comanda de stat) de pregătire a cadrelor de specialitate pe meserii, specialități în instituțiile de învățământ profesional tehnic pentru anul de studii 2021-2022 și modificarea unor hotărâri ale Guvernului”.

- MEC a acordat alocații bugetare în sumă de 80,01 mil.lei³⁵, în afara formulei de finanțare, instituțiilor de învățământ profesional tehnic, potrivit rectificărilor la Legea bugetului de stat pentru anul 2022. De asemenea, MEC nu a întreprins măsuri de diminuare a alocațiilor bugetare pentru 23 de instituții³⁶ de învățământ profesional tehnic, la care contingentul de elevi s-a micșorat cu 1023 de elevi³⁷ la situația din 01.10.2022, față de perioada luată în calcul la determinarea volumului alocațiilor bugetare (01.10.2021).

- MEC nu-și onorează drepturile sale de fondator, specificate în pct. 4.4.1. din contractele de prestare a serviciilor, încheiate cu instituțiile de învățământ profesional tehnic și superior, care prevede verificarea volumului, calității și costului serviciilor, precum și gestionarea mijloacelor financiare în corespundere cu clauzele contractuale. Astfel, analizând informațiile privind soldurile de numerar conform situațiilor financiare, auditul a relevat că instituțiile de învățământ au înregistrat numerar în conturi în sumă de 383,15 mil.lei³⁸, din care 229,17 mil.lei³⁹ - în conturile deschise la trezorerie. De menționat că, în urma verificărilor efectuate, s-a constatat că la 6 instituții de învățământ profesional tehnic soldul de numerar reflectat în situațiile financiare la 31.12.2022 este mai mic cu 2,58 mil.lei decât soldul raportat de Ministerul Finanțelor la aceeași dată, datorită faptului că suma finanțărilor primite din cadrul proiectelor nu a fost reflectată în situația financiară. Prin urmare, informațiile prezentate în situațiile financiare ale instituțiilor publice la autogestiune nu corespund caracteristicilor calitative fundamentale și celor amplificatoare⁴⁰.

De asemenea, auditul denotă că instituțiile de învățământ superior dețin și conturi de depozit, la care au plasat numerar în sumă de 68,35 mil.lei⁴¹. Prin urmare, mijloacele bugetare se utilizează pentru acoperirea cheltuielilor aferente studiilor, inclusiv a celor efectuate în bază de taxe.

- MEC nu dispune de o metodologie de calculare a cheltuielilor destinate pentru alimentarea copiilor instruiți în instituțiile de învățământ profesional tehnic în funcție de modul de alimentare (prin servicii achiziționate, prestate de 10 instituții care nu dispun de cantine proprii, sau prin intermediul cantinelor proprii - 37 de instituții). Cheltuielile pentru alimentarea elevului sunt majorate, comparativ cu norma prevăzută de Hotărârea Guvernului nr.266/2006, cu cheltuielile de întreținere a cantinei, neprevăzute de cadrul normativ. Cheltuielile de întreținere a cantinelor constituie 43,67 % din totalul cheltuielilor efective pentru alimentarea elevilor în anul 2022. Ca rezultat, cheltuielile pentru alimentarea elevului diferă, și anume: pentru instituțiile care achiziționează serviciile de alimentare a elevilor este respectată norma bănească de 12 lei/zi, iar de la 08.07.2022- de 14,4 lei/zi pentru un elev, prevăzută de Hotărârea Guvernului nr.266 din 14.03.2006, iar pentru instituțiile care dispun de cantine proprii serviciile de alimentare a elevului constituie 24,56 lei/zi per elev.

- Metodologia de finanțare bugetară a instituțiilor publice de învățământ superior, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.343 din 10.06.2020⁴², necesită ajustare, urmând a fi stabilit și mecanismul de raportare a alocațiilor bugetare după tipul finanțării (finanțare-standard și compensatorie). Conform prevederilor pct. 5 din metodologia de finanțare bugetară a instituțiilor publice de

³⁵ Instituții de învățământ profesional tehnic: secundar – 51439,9 mii lei, și postsecundar – 28567,0 mii lei.

³⁶ 20 de instituții de învățământ profesional tehnic secundar și 3 instituții de învățământ profesional postsecundar.

³⁷ 993 de elevi - la instituțiile de învățământ profesional tehnic secundar, și 30 de elevi - la instituțiile de învățământ profesional postsecundar.

³⁸ 268.142,41 mii lei - instituțiile de învățământ superior, și 115011,72 mii lei - instituțiile de învățământ profesional tehnic.

³⁹ 112916,34 mii lei - instituțiile de învățământ superior, și 116257,82 mii lei - instituțiile de învățământ profesional tehnic.

⁴⁰ Art. 20 din Legea contabilității și raportării financiare nr.287 din 15.12.2017.

⁴¹ ASEM – 11.940,0 mii lei; UPSIC – 9.023,38 mii lei; Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți – 29385,95 mii lei; USM – 18.000,07 mii lei.

⁴² Hotărârea Guvernului nr.343 din 10.06.2020 „Cu privire la aprobarea Metodologiei de finanțare bugetară a instituțiilor publice de învățământ superior” (în continuare Hotărârea Guvernului nr.343 din 10.06.2020)

Învățământ superior alocațiile bugetare pentru finanțarea-standard, atribuită fiecărei instituții publice de învățământ superior, pentru studenții înmatriculați în conformitate cu comanda de stat pentru studii superioare de licență și master, se transferă instituției în baza numărului de studenți echivalenți ai acestora care se determină conform numărului fizic de studenți finanțați din bugetul de stat raportat la 1 octombrie a anului bugetar precedent înmulțit cu coeficienții de ajustare corespunzători. Această abordare poate fi acceptată doar pentru determinarea volumului alocațiilor de la bugetul de stat care se calculează și se comunică instituției la elaborarea proiectului de buget anual, nu și pentru alocațiile transferate, deoarece volumul acestora trebuie revizuit la repartizare în conformitate cu numărul real de studenți în instituție. De menționat că acest aspect nu este specificat și drept urmare în baza calculelor efectuate de auditor s-a constatat că finanțarea-standard pentru instituțiile de învățământ superior subordonate MEC pentru anul 2022 în funcție de numărul de studenți echivalenți stabilit în baza numărului real lunar de studenți instruiți a constituit 362,45 mil. lei, sau cu circa 8,05 mil. lei mai puțin decât finanțarea-standard aprobată prin Ordinul MEC nr.02 din 05.01.2022 (370,50 mil. lei). Prin urmare, se alocă mai multe resurse bugetare decât necesarul determinat în baza numărului real de studenți instruiți.

Totodată auditul constată că în anul 2022 au beneficiat de studii finanțate de la buget 21097 studenți, iar costul standard per student constituia 13.058,06 lei, iar în anul 2023 numărul studenților a constituit - 20311 studenți, iar costul standard per student -16.560,46 mii lei. Prin urmare, se păstrează tendința de micșorare a numărului de studenți (786 studenți) și majorare a costului standard per student (3.502,4 lei/per student).

- De asemenea, pentru anul 2022 MEC a alocat mijloace financiare, în afara formulei de finanțare, în sumă de 55,15 mil. lei.
- Ministerul a aplicat cu abateri cerințele metodologiei de finanțare, determinând mărimea alocațiilor pentru finanțarea-standard a instituțiilor publice de învățământ superior pentru anul 2022 și costul per student fără ca studenții să fie divizați pe ciclurile de studii superioare de licență și de master.

Totodată, la încheierea contractelor privind achiziția serviciilor educaționale, numărul studenților echivalenți a fost repartizat pe cicluri de studii, iar alocațiile s-au repartizat pe tipuri de finanțare. Cu toate că MEC a întreprins măsuri pentru reflectarea informațiilor privind indicarea numărului de studenți, a costului-standard per student etc. în actele de primire-predare a serviciilor educaționale, nu este clar cât constituie lunar finanțarea-standard și finanțarea compensatorie. Serviciile educaționale prestate de instituțiile de învățământ superior către MEC, aferente finanțării compensatorii (20%), în sumă de 101,90 mil. lei, au fost raportate împreună cu finanțarea-standard (75%), neținându-se cont de prevederile contractelor încheiate.

În contextul în care instituțiile urmau să întreprindă măsuri de restituire a cheltuielilor suportate pentru instruirea elevilor exmatriculați de la studii, auditul a efectuat verificarea selectivă la unele dintre acestea. Astfel, s-a constatat că 6 instituții au întreprins unele acțiuni de restituire, încasând în anul 2022 mijloace financiare în sumă totală de 0,30 mil. lei⁴³.

Totodată, instituțiile de învățământ superior nu au aprobat proceduri interne clare prin care să asigure realizarea mecanismului de restituire la bugetul de stat a cheltuielilor suportate pentru

---

⁴³ Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți – 110,64 mii lei; Colegiul Tehnic Feroviar din Bălți – 109,79 mii lei; Colegiul de Construcții din Hâncești – 13,85 mii lei; Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău – 15,51 mii lei; Colegiul de Industrie Ușoară din Bălți – 32,89 mii lei; Colegiul de Ecologie din Chișinău – 19,61 mii lei.

instruirea studenților care au refuzat plasarea obligatorie în câmpul muncii și a celor exmatriculați de la studii.

Statul suportă cheltuieli considerabile pentru instruirea elevilor/studentilor exmatriculați, ceea ce duce la suportarea unor cheltuieli ineficiente din buget. De menționat că, potrivit datelor prezentate de instituțiile de învățământ, în anul 2022 au fost exmatriculați 5160⁴⁴ de persoane. Astfel, cheltuielile suportate de stat pentru pregătirea acestora doar pentru un an de studii (fără bursă), evaluate de audit, constituie cca 100,15 mil. lei⁴⁵.

În anul 2022, MEC nu a întreprins măsuri pentru elaborarea Metodologiei de restituire la bugetul de stat a cheltuielilor pentru instruire, care urma să fie aprobată în modul stabilit de Guvern⁴⁶, pentru a asigura restituirea la bugetul de stat a cheltuielilor suportate pentru instruirea studenților care au refuzat plasarea obligatorie în câmpul muncii și a celor exmatriculați. Astfel, auditul a constatat menținerea deficiențelor reflectate în rapoartele de audit precedente.

6.6. MEC, până în prezent, nu a asigurat procesul de transmitere de la autoritatea publică centrală la autoritatea publică locală a investițiilor capitale în curs de execuție. Rapoartele financiare consolidate ale MEC includ soldul investițiilor capitale efectuate în construcția a 14 instituții⁴⁷ de învățământ din diferite localități ale Republicii Moldova, realizate în anii 1990-2000 și care urmau a fi transmise în gestiunea APL. În gestiunea MEC, la 31.12.2022, se află mai multe construcții nefinisate, în valoare de 15,4 mil. lei.

6.7. MEC nu a asigurat recepția finală a lucrărilor de reparații capitale executate în perioadele anterioare (2008-2019), în sumă de 327,1 mil. lei, la: Liceul Teoretic Republican „Aristotel” (78,22 mil. lei); Liceul Teoretic „Evrica” din Râbnita (12,3 mil. lei); Centrul Republican pentru Copii și Tineret „Artico” (91,8 mil. lei); Centrul Sportiv de Pregătire a Loturilor Naționale (12,63 mil. lei) și la 3 Centre de Excelență (132,15 mil. lei)⁴⁸. De menționat că toate instituțiile auditate își desfășoară activitatea didactică în lipsa documentației aferente recepției finale a construcțiilor și instalațiilor aferente, care constituie componenta sistemului calității în construcții. Cauza nefinalizării procedurii de dare în exploatare a lucrărilor de reparații capitale este lipsa procesului-verbal de finalizare a lucrărilor și a avizelor organelor competente în domeniu, ceea ce denotă riscuri majore privind calitatea lucrărilor și siguranța instalațiilor, care ar pune în pericol viața și sănătatea elevilor și cadrelor didactice.

6.8. Conform prevederilor art. 60 lit. e), lit. h) și lit. l) din Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259 din 15.07.2004, MEC este organul central de specialitate al statului care asigură elaborarea politicii naționale în domeniile cercetării și inovării, având ca atribuții: examinarea rapoartelor științifice elaborate în domeniile cercetării și inovării; coordonarea, monitorizarea și promovarea activităților în domeniile cercetării și inovării ale organizațiilor din

⁴⁴ În instituții de învățământ profesional tehnic secundar – 1717 studenți; în instituții de învățământ profesional tehnic postsecundar – 1647 de studenți; în instituții de învățământ superior – 1796 de studenți.

⁴⁵ Instituții de învățământ profesional tehnic secundar – 31745,09 mil lei (1717 st. x 18.488,0 lei), instituții de învățământ profesional tehnic postsecundar – 44.951,57 mil lei (1647 st x 27.293,0 lei), instituții de învățământ superior – 23.452,28 mil lei (1796 st. x 13.058,07 lei).

⁴⁶ Pct.4 din Hotărârea Guvernului nr.923 din 04.09.2001 „Cu privire la plasarea în câmpul muncii a absolvenților instituțiilor de învățământ superior și profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar de stat”.

⁴⁷ Școala din or. Rezina – 4,4 mil. lei; Școala din s. Brătușeni, r-nul Edineț – 2,6 mil. lei; Școala din s. Cerlina, r-nul Soroca – 0,25 mil. lei; Școala din s. Mereni, r-nul Cimișlia – 0,3 mil. lei; Școala din s. Vorotet, r-nul Orhei – 0,37 mil. lei; Școala din s. Bălășești, r-nul Singerei – 0,31 mil. lei; Școala din s. Lalova, r-nul Rezina – 0,3 mil. lei; Școala din s. Bravicea, r-nul Călărași – 1,0 mil. lei; Școala din or. Dondușeni, r-nul Dondușeni – 2,2 mil. lei; Școala din s. Carabetovca, r-nul Basarabeasca – 1,0 mil. lei; Școala din s. Recea, r-nul Strășeni – 0,2 mil. lei; Școala din s. Hirova, r-nul Călărași – 1,6 mil. lei; Școala din s. Cucoara, r-nul Cahul – 0,33 mil. lei; Școala din s. Pohoarna, r-nul Șoldănești – 0,48 mil. lei.

⁴⁸ Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău – 29,43 mil. lei; Centrul de Excelență în Energetică și Electronică din Chișinău – 58,96 mil. lei; Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga” din Chișinău – 43,76 mil. lei.

subordine, precum și monitorizarea organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării aflate în subordine, inclusiv a activității conducătorilor acestora.

De menționat că MEC și Ministerul Finanțelor nu au executat recomandarea nr.3 din Raportul de audit aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr.65 din 08.12.2021 și nu au elaborat, aprobat și implementat proceduri exhaustive privind modul de sancționare a instituțiilor din domeniile cercetării și inovării (ICI) (în special, cele bugetare) care utilizează mijloacele bugetare pentru cheltuieli neeligibile, precum și delegarea, în acest sens, Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare (ANCD) a unor atribuții exhaustiv reglementate. Astfel, auditul constată că MEC nu și-a îndeplinit atribuțiile în domeniul cercetării și inovării prin verificarea și coordonarea rapoartelor științifice prezentate de către instituțiile de cercetare din subordine, fapt care a determinat admiterea raportării neconforme a cheltuielilor aferente desfășurării proiectelor de cercetare, precum și utilizarea mijloacelor financiare pentru finanțarea unor cheltuieli neeligibile de către ICI. De asemenea, ICI nu au asigurat utilizarea conform destinației a mijloacelor bugetare pentru proiectele de cercetare finanțate din bugetul de stat. Astfel, instituțiile de cercetare, în lipsa unei coordonări prealabile cu MEC și ANCD, au efectuat plăți pentru acoperirea unor cheltuieli de personal neeligibile pentru finanțare din bugetul de stat, pentru perioada anilor 2020-2022, în sumă totală de 11,01 mil. lei (din care, în anul 2022-1,36 mil. lei), inclusiv: acordarea premiilor unice (0,27 mil. lei), achitarea indemnizațiilor de concediu nefolosit pentru anii precedenți (1,70 mil. lei), achitarea salariului pentru luna decembrie a anului 2019 (5,89 mil. lei), premii anuale (1,57 mil. lei), compensații (0,37 mil. lei), alte cheltuieli 2020-2022 (1,21 mil. lei) .

6.9. MEC nu deține pârghii pentru verificarea corectitudinii utilizării mijloacelor acordate pentru anumite activități, iar direcția de ramură nu verifică minuțios rapoartele prezentate de asociațiile obștești (AO).

Pentru anul 2022, cheltuielile efective privind subvențiile acordate au constituit 56,74 mil. lei, inclusiv pentru „*Activități sportive*” (48,79 mil. lei) și „*Activități pentru tineret*” (7,61 mil. lei). La prezentarea rapoartelor financiare, MEC nu verifică pe deplin eligibilitatea cheltuielilor suportate de asociațiile obștești pentru activități sportive și granturi de tineret, fiind atestate mai multe neconformități, cum ar fi: **1)** cheltuielile de cazare și alimentare suportate nu sunt confirmate cu documente justificative, care ar include numărul efectiv de participanți la eveniment, numărul de persoane cazate și lista participanților alimentați; **2)** în unele documente justificative, perioada indicată nu corespunde cu perioada desfășurării acțiunilor sportive; **3)** documentele confirmative nu conțin lista persoanelor care au beneficiat de masă și nu există nici meniul, cu prețul pentru un mic dejun, prânz sau cină⁴⁹; **4)** pentru unele AO au fost acceptate spre plată cheltuielile *pentru transport*, neconfirmate documentar⁵⁰, în sumă de 33,50 mii lei⁵¹.

⁴⁹ Pct.3. din Anexa nr.2 la Hotărârea Guvernului nr. 1213: cheltuielile pentru alimentare se acordă pentru fiecare zi de activitate, stabilită prin programul de desfășurare a acesteia. În cazul în care activitatea nu se desfășoară pe parcursul întregii zile, cheltuielile pentru alimentare se achită parțial, conform următoarelor calcule: 15% -dejunul, 50% - prânzul, și 35 % - cina.

⁵⁰ Conform pct. 6 din Anexa nr.2 la Hotărârea Guvernului nr. 1213 „”, cheltuielile pentru transport se achită în baza documentelor confirmative (tur-retur).

⁵¹ AO Asociația Femeilor de Afaceri din mun. Bălți - în sumă de 1941 lei; AO Asociația pentru Inovare, Educație și Dezvoltarea Tineretului - în sumă de 4506 lei; AO Centrul Regional pentru Inițiative Sociale și Dezvoltare Durabilă - în sumă de 4557,84 lei; AO Clubul Studenților - în sumă de 4662,68 lei; AO Centrul de Instruire și Dezvoltare Personală „ANIMA” - în sumă de 2510 lei; AO „SuperLike” - în sumă de 9443,82 lei; AO Mișcarea Ecologistă „Ștefan Vodă” - în sumă de 1626 lei și 409,56 lei; AO Asociația de Dezvoltare Durabilă „Generația Pro” - în sumă de 2747 lei și 1099,96 lei.

De asemenea, MEC a acceptat normele de cazare, care depășesc plafonul stabilit de Hotărârea Guvernului nr.10/2012⁵², la 5 federații⁵³ (30 de activități sportive) în lipsa notificărilor prealabile, în sumă de circa 1.027,82 mii lei (51.649,0 EUR).

De menționat că cheltuielile raportate de unele AO în Declarația privind impozitul pe venit pentru organizațiile necomerciale (Forma ONG 17), precum și cele raportate la MEC sunt mai mici. Astfel, în anul 2022, de către 4 asociații⁵⁴ au fost raportate la cheltuieli în Forma ONG 17 – 328,62 mii lei, iar la MEC – 627,28 mii lei, sau cu 298,66 mii lei mai mult. O situație similară se constată și la 2 federații sportive, care au raportat cheltuieli în sumă de 2,78 mil.lei⁵⁵, sau cu 10,46 mil.lei mai puțin decât s-au raportat la MEC -13,24 mil.lei⁵⁶.

6.10. Ministerul Educației și Cercetării nu a asigurat delimitarea și înregistrarea conformă a tuturor bunurilor imobile și terenurilor gestionate de instituțiile din subordine și cele la autogestiune⁵⁷, după cum prevede cadrul normativ. Astfel, 59 de terenuri cu suprafața totală de 56,58 ha și 4 clădiri cu suprafața totală de 6.898,7 m² sunt înregistrate ca proprietate a APL; 10 terenuri cu suprafața de 8,6 ha și 517 clădiri cu suprafața de 175.382,7 m² nu au înregistrate drepturile de proprietate în Registrul bunurilor imobile; asupra 78 de terenuri cu suprafața totală de 238,99 ha nu sunt înregistrate drepturile de folosință; la 15 terenuri cu suprafața de 2,05 ha și 18 clădiri/încăperi cu suprafața de 2.663,0 m² sunt înregistrați ca proprietari Ministerul Culturii, 2 instituții la autogestiune și 1 instituție din subordinea MEC, deși urmau a fi indicate ca proprietate de stat.

6.11. În cadrul misiunii de audit financiar, inițiată la Ministerul Educației și Cercetării, ca subiect important privit prin prisma INTOSAI – P 12 „Semnificația și beneficiile Instituției Supreme de Audit – impact asupra vieții cetățenilor”, Curtea de Conturi a examinat pretinsele încălcări sesizate la utilizarea banilor publici în cadrul IP Colegiul Național de Coregrafie (IP CNC). Auditul atestă că, pe parcursul anilor 2021-2022, de către factorii de decizie ai instituției au fost admise unele iregularități, ceea ce denotă controlul ineficient atât din partea conducătorului IP, cât și din partea fondatorului, acestea exprimându-se prin următoarele: 1) Conducerea instituției și MEC nu au luat măsuri pentru revizuirea statelor de personal și suplینirea funcțiilor care sunt vacante timp de mai mulți ani, neorganizând concursuri pentru angajarea personalului, an de an acestea fiind cumulate de către angajații instituției; 2) Conducerea entității nu a emis ordin și nu a acordat personalului, lunar, sporul pentru performanță, deși pe parcursul anului procesul de evaluare a performanțelor individuale ale personalului a fost realizat, acest spor fiind acordat la finele anului; 3) Modul de stabilire de către conducător a mărimii procentuale a sporului de performanță este unul subiectiv, în lipsa unor reglementări exhaustive cu privire la criteriile/baremul concret(e) de acordare a acestui spor, care, pentru același calificativ obținut „foarte bine”, la unii angajați a constituit 10% (în quantum mai mic decât prevederile regulamentului intern-11%), iar la alți angajați – 80%; 4) Evaluarea performanțelor are un caracter subiectiv, formal și, în unele cazuri, neregulamentar. Fișele de evaluare nu sunt aduse la cunoștința salariatului, nefiind semnate de către salariatul

⁵² Hotărârea Guvernului nr.10 din 05.01.2012 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la delegarea salariaților entităților din Republica Moldova (în continuare Hotărârea Guvernului nr.10/2012)”

⁵³ Federația Judo – 31305 EUR; Federația Rugby – 30509,8 lei; Federația Dizabilități Locomotorii – 3940 EUR; Federația Tir cu arcul – 2264 EUR; Federația Lupte – 14140 EUR.

⁵⁴ AO „GEN Moldova” – raportat la MEC 267,83 mii lei, iar în Forma ONG 17 - 0,0 mii lei; AO „Baștina Frăsinești” - raportat la MEC 199,48 mii lei, iar în Forma ONG 17 – 196,67 mii lei; AO „FENEDU” – raportat la MEC 127,31 mii lei, iar în Forma ONG 17 - 131,53 mii lei; AO „Lingureni cu sufler mare” – raportat la MEC 32,66 mii lei, iar în Forma ONG 17- 0,42 mii lei.

⁵⁵ AO Federația de Haltere din Republica Moldova – 2112,97 mii lei, și AO Federația de Judo din Republica Moldova – 664,08 mii lei.

⁵⁶ AO Federația de Haltere din Republica Moldova – 3838,93 mii lei, și AO Federația de Judo din Republica Moldova – 9396,87 mii lei.

⁵⁷ Legea privind delimitarea proprietății publice nr.29/2018, art.9 alin.(2), lit.m) și lit.o) - „De domeniul public al statului țin: m) clădirile, inclusiv încăperile izolate, și terenurile proprietate publică de stat în/pe care își desfășoară activitatea instituțiile publice din sfera științei și inovării, instituțiile publice de învățământ, inclusiv căminele studențești ale acestora”.

evaluat, lipsește data evaluării, ceea ce contravine prevederilor cadrului normativ⁵⁸. Astfel, în anul 2022, conducerea IP CNC a atribuit unui angajat calificativul „nesatisfăcător” pentru trimestrele I-II ale anului în lipsa sancțiunilor disciplinare și a probelor confirmative privind nerealizarea indicatorilor de performanță; 5) Sporul de performanță pentru 7 angajați a fost acordat în lipsa evaluării performanțelor individuale și fără elaborarea fișelor de evaluare a performanțelor pe parcursul anului 2022, ceea ce a generat acordarea neregulamentară a sporului de performanță în sumă de 18,86 mii lei. Totodată, s-a constatat că 4 angajați, deși au obținut nota finală de 3,33-3,5 și calificativul „bine”, *nu au beneficiat de sporul de performanță*, care ar constitui estimativ de la 1,06 mii lei până la 10,61 mii lei (1% -10% calculat la salariul de bază anual); 6) Nerespectându-se prevederile art.17 din Legea nr.270/2018⁵⁹ și ale pct.23 din Hotărârea Guvernului nr.1234⁶⁰ din 12.12.2018, pentru angajați s-a acordat sporul cu caracter specific fără planificarea acestuia, în lipsa actului administrativ intern al instituției și fără stabilirea mecanismului de acordare, precum și în lipsa Ordinului de acordare a sporului, fiind suportate cheltuieli neregulamentare în sumă de 6,39 mii lei; 7) Acordarea sporului pentru cumularea unei funcții s-a efectuat în lipsa deciziilor conducătorului (2 angajați), fiind suportate cheltuieli în sumă de 107,07 mii lei; 8) La IP CNC nu a fost asigurată planificarea și acordarea pentru anul 2022 a premiului anual angajaților instituției. De asemenea, nerespectând principiul egalității și echității, conducerea entității nu a asigurat acordarea premiilor unice de sărbători conform unor criterii unice, nefiind stabilit mecanismul de acordare unic pentru toți angajații (% din salariul de bază sau mărime fixă stabilită), care pentru cadrele didactice variază de la 200 lei până la 4000 lei, iar pentru personalul nedidactic și auxiliar - de la 400 lei până la 7500 lei; 9) În contradicție cu prevederile pct. 24¹ din Hotărârea Guvernului nr.1234/2018, directorului instituției i s-a acordat premiu unic în lipsa ordinului/deciziei organului ierarhic superior (MEC), astfel fiind suportate cheltuieli neregulamentare în sumă de 6,45 mii lei; 10) Nerespectându-se prescripțiile Hotărârii Guvernului nr.426 din 26.04.2004 privind aprobarea modului de calculare a salariului mediu, la instituție, în baza de calcul al salariului mediu au fost incluse 9 luni calendaristice, în loc de 3 luni, ceea ce a dus la calcularea și acordarea cu 16,30 mii lei mai mult a indemnizațiilor de concediu pentru 30 de angajați, astfel fiind generate cheltuieli neregulamentare. Se atestă și situația inversă - de neplăți pentru 40 de angajați, în sumă de 45,9 mii lei.

6.12. Pentru această misiune de audit a fost stabilit un obiectiv specific - de a verifica situația privind ajutorul acordat și/sau serviciile prestate refugiaților de către minister și instituțiile subordonate din domeniul educației și cercetării în perioada februarie-decembrie 2022.

Instituțiile din subordinea Ministerului Educației și Cercetării, în perioada februarie – decembrie 2022, au acordat ajutoare pentru circa 817 persoane refugiate din Ucraina, sub formă de servicii de cazare, produse alimentare, produse igienice, etc., cheltuielile însumând **10,87 mil.lei**, din care au fost recuperate: **4,52 mil.lei** – de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale; **2,39 mil.lei** – de către alte instituții de stat; **0,11 mil.lei** - din contul ajutoarelor primite de la agenți economici și alte organizații, și **3,85 mil.lei** – din contul instituțiilor care au acordat aceste servicii.

---

⁵⁸ Art.211 alin.(1) din Codul Muncii: „Rezultatele evaluării performanței individuale, inclusiv calificativul acordat și motivarea acordării acestuia, se aduc la cunoștința salariațului, în formă scrisă, și pot fi contestate de cel din urmă la angajator în decurs de 5 zile lucrătoare din momentul aducerii la cunoștință a rezultatelor evaluării.”

⁵⁹ Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270 din 23.11.2018 (în continuare Legea nr.270/2018).

⁶⁰ Hotărârea Guvernului nr.1234 din 12.12.2018 „Privind condițiile de salarizare a personalului din instituțiile de învățământ care funcționează în regim de autogestiuie financiar-economică” (în continuarea Hotărârea Guvernului nr.1234 din 12.12.2018)

VII. RESPONSABILITĂȚILE CONDUCERII PENTRU RAPOARTELE FINANCIARE

Ministrul Educației și Cercetării, în calitate de conducător al organului central de specialitate al administrației publice, este responsabil de întocmirea și prezentarea corectă și fidelă a rapoartelor financiare consolidate⁶¹ în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil⁶², precum și de organizarea controlului intern managerial, pentru a asigura desfășurarea organizată și eficientă a activității economice a entității, inclusiv respectarea strictă a integrității activelor, prevenirea și descoperirea cauzelor de fraudă și/sau eroare, exactitatea și plenitudinea înregistrărilor contabile, precum și pregătirea oportună a unor informații credibile.

VIII. RESPONSABILITĂȚILE AUDITORULUI ÎNTR-UN AUDIT AL RAPOARTELOR FINANCIARE

Responsabilitatea noastră este de a planifica și a realiza misiunea de audit public, cu obținerea probelor suficiente și adecvate în vederea susținerii bazei pentru opinia de audit. Obiectivele noastre sunt: obținerea unei asigurări rezonabile că rapoartele financiare nu sunt afectate de denaturări semnificative, cauzate de fraude și/sau erori, precum și emiterea unei opinii.

Asigurarea rezonabilă este un nivel ridicat de asigurare, dar nu este o garanție că un audit efectuat în conformitate cu ISSAI va detecta întotdeauna o denaturare semnificativă atunci când ea există. Denaturările pot fi urmarea fraudelor sau erorilor. Totodată, denaturările pot fi considerate semnificative dacă, în mod individual sau în ansamblu, pot influența deciziile economice ale utilizatorilor acestor rapoarte financiare consolidate.

O descriere suplimentară a responsabilităților auditorului într-un audit al rapoartelor financiare este plasată pe site-ul Curții de Conturi, la adresa: <https://www.ccrm.md/ro/responsabilitati-in-auditul-financiar-3596.html>. Această descriere face parte din Raportul nostru de audit.

Notă: Prezentul Raport de audit a fost întocmit în baza probelor acumulate de către echipa de audit, în următoarea componență: auditorii publici principali – Tatiana UNGUREANU, Alla LEAȘOC, Ecaterina CHIRTOACĂ, Sergiu MÎȚĂ, Aliona MANOLE; auditorii publici – Anatol PETREANU, Alfred SILISTRARI.

Responsabili de întocmirea Raportului de audit:

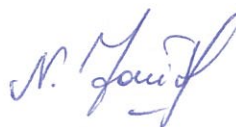
Șefa echipei de audit,
auditoare publică principală,

Ana DIACONU

Responsabil de audit:

Șefa interimară a Direcției generale de audit III,

Nadejda IONIȚĂ

⁶¹ Art.13 alin.(2) din Legea contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007; pct.1.4.1.3. din Anexa nr.1 la Ordinul ministrului Finanțelor nr.216 din 28.12.2015 „Cu privire la aprobarea Planului de conturi contabile în sistemul bugetar și a Normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar”.

⁶² Legea contabilității nr.113 din 27.04.2007; Ordinul ministrului Finanțelor nr.216 din 28.12.2015 „Cu privire la aprobarea Planului de conturi contabile în sistemul bugetar și a Normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar”; Ordinul ministrului Finanțelor nr.164 din 30.12.2016 „Cu privire la aprobarea Cerințelor la întocmirea Raportului narativ privind executarea bugetelor autorităților/instituțiilor bugetare”.